

drugod imeti zamore. Že se je Vam eukrat očitalo, da je grdo privatna pisma javno rabiti. Prášate: „Kdo je našemu razdoru političnemu podal prvi udarec?“ Odgovor ni težak. Kdo drugi, kakor stranka brezbožna, h kterej Vi spadate. Le čitajte s hladno krvjo — „Slov. Nar.“! V vsaki številki najdete grde in lažnjive psovke na kat. cerkev in jene služabnike. Psovke so take, da je človek res prisiljen misliti, da je „Narod“ s svojo polemiko že na „ulici.“ In za tako stranko bi mi morali delati? To bi bila goropadna bedastoča, ako ne — hudobija.

Škoda gospodine, za pero in črnilo, naš prihodnji državni poslanec, je pravični in značajni g. Herman.

Iz Šmarja. 2 sept. (Raztrgan Tednik.) V „Sl. Nar.“ je nekdo pravil, da je v Šmarji nek kmet v golstilnici slov. Tednik iz sovražnosti raztrgal, in da si je tako pravdo na glavo navlekel. Res sem raztrgal H—jev slov. Tednik, pa to nikakor ne iz strastnega čtenja tega lističa. Saj ga še zdaj, ako utegnem, sam berem, zato, da zaslišim in spoznam*) tudi glas drugega Slov. Gospodarju nasprotnega zvončka. Nemškutarski krojač me je na smeh stavil, ker sem narodnjak. Na vedno in vedno neslano zabavljanje me slednjič pravična nevolja obide, in med tem ko krojaču povem, kar mu gre, razdenem tudi Tednik, kterege sem ravno čital, pa razčesal; ne zato, ker je bil Tednik, ampak zato, ker sem takrat ravno to reč v rokah držal. Bil bi kaj družega v roci imel, bil bi pač menda kaj družega krojaču g. Sketu pod noge pogнал — s katerim pa sva si sicer dobra. O pravdi zavoljo tega nisim še ničesar čul. Bila bi pa tudi res za drage šmarske sosedo zmaga velikanska, ako bi me obsodili, kak poldrugi krajecar odškodovanja plačati, ali pa ubogi, razcefrani Tednik zopet skupaj limati. —

Najbolj modro pa je to, da me Narodov dopisnik ima za izobražnega kmeta, pa mi vendar neče priznati, da sem iz lastnega prepričanja na strani Slov. Gospodarja, ampak pravi, „le zavoljo svojega sina, mladega duhovnika.“ Kaj? Ali izobražen kmet ne sme biti na strani Sl. G? Kaj še toliko svobode nam kmetom ne privoščite? To je pa vendar prečudna svoboda to, ki jo toliko na jeziku imate. Ali vam je res istina, da ni prav, da sta slovenski oče in njegov slov. sin enih misli, enega prepričanja, naj si je že sin duhovnik ali krojač ali berač? Pojdite mi s svojo svobodo; to je le šema, ne pa svoboda. Vi tedaj mislite, da takrat še le bodo prišli zlati časi za slov. ljudstvo, kedar boste tisto omotili, razbegali in razdražili tako med saboj, da bodo očetje Slovenski in sinovi si nasprotniki, brat zoper brata, sosed zoper sosedu, mladina zaničevala svoje stare. Tako, hočete omikati nas slovenske kmete? Lepa omika to! — Tako svobodo, omiko in srečo bi

*) Sicer pa je pri branji Sl. Tednika upati malo dobička. Poslednji je silno ubog na duhu in telesu. Vr.

med nami Slovenci rad razširil slov. Tednik, tega sem se že prepričal. Da pa to ni ne svoboda, ne omika, ne zlati čas za slov. ljudstvo, tega bil sem prepričan že pred 50. in več leti, ko še nisim imel nobenega sina.

Anton Slatinšek, kmet.

Od Dravine. (Poličanci, nič ne dremajte!) Poličanski gospodje: Baumann, Hartner in Kandolini na vse kriplje Poličancem liberalca Seidlna za poslanca v državni zbor vrniti hočejo, ter ga celó v Maribor prosit in nagovarjat hodijo, naj kandidaturo prevzame, akoravno že nobeden pameten človek za njega ne mara. Poličanci! Vi bote dobili neki novo šolo, ktero bote sčasoma s svojimi krvavimi žuli sami plačali. Če bote pa liberalce poslušali in celó za Seidlna v državni zbor glasovali, zna gosp. Seidl ne samo h gosp. Hartnerju na „malo južino,“ ampak tudi v Vašo šolo priti ter njo zapreti, da otroci ne bodo smeli iz šole v cerkev iti, kakor se je v Kamci zgodilo. Kamčki gospod bi pri priložnosti menda tudi še za to glasoval, da v vaši novi šoli duhovniki nič več nebi vaših otrok v kršanskem nauku podučevati smeli. Postavite se torej na noge in nič ne dremajte, kedar volitve za državni zbor pridejo in ne pošljite takih gospodov na volišče, ki na pepelnico na balih muzikante gosti silijo in jih po glavi natolčejo, ako jim muzicirat nečejo, kakor je bil pred par leti liberalni gospod Baumann v slovenski Bistrici storil. Volite take pametne može, ki se ne bodo Seidlnu in drugim liberalcem vklanjali!

Za poduk in kratek čas.

Rimski papeži in njihovi posilniki.

Noben vladar, kateri je držno roko vzdignil zoper papeža, niti dolgo, niti srečno vladaval.
Grof Maistre.

1. Rimskih cesarjev je bilo 18, ki so papeže preganjali. Ali izmed njih so se 4 sami usmrtili, 9 je bilo po drugih ubitih, 5 jih je pa drugače žalosten konec storilo.

Cesar Neron, ki je dal sv. Petra križati, se je v obupu sam v nastavljen meč sunil. Maksimijan se je obesil. Aurel in Hadrijan sta prostovoljno glada umrla. Domcijana, Maksimina, Avrelijana, Gala in Voluzijana so puntarski vojaki ubili. Drugi so bili v vojski usmrteni. Cesarja Valerijana je perzijski kralj Sapor vlovil, ga z nogami teptal in potem neusmiljeno odreti dal. Trajana, ki je sv. Klementa iz Rima pregnal, so najbrže zastrupili. Dioklecijan je samega srda in jeze umrl, ker se mu ni posrečilo krščanstva v potokih marterniške krvi zamoriti. Galerija in Maksimina so živa črvi jedli. Julijana odpadnika je v vojski pušica zadela. Smrtno raujen se zgrudi na tla in kriči: „Galilejec, (Jezus), ti si zmagal.“

2. Enako žalostno se je godilo tudi krivo-

verskim cesarjem, kateri so papeže preganjali. Tako je n. p. cesarja Anastazija strela ubila. Preganjalec papeža sv. Martina je bil v toplicah ubit. Justinijanu, sovražniku papeža Sergija, so uporniki nos odrezali in pregnali. Leona Armenca so razkačeni vojaki na kose razsekali. Leonu IV. je živemu glava gnjila. Papež Janez VIII. je moral pred Lambertom, společkim vojvodom, na Francosko bežati. Kmalu pa zgubi Lambert vojvodstvo in življenje.

Sploh zgodovina nam priča, da je večjidel vsak sovražnik papeža, vsak ropar jegovih dežel — nesrečno končal. Henrik IV. je napadal sv. Očeta, doma pa se je zoper njega spuntal lastni sin, in očeta krvavo preganjal do njegove smrti. Oton I. je papeža iz Rima pregnal, pa kmalu potem od mrtvuda zadet dušo izdehnil. Friderika II., zasramovalca in posilnika mnogo papežev, je lastni sin s truplom zaval. Filip, francoski kralj in preganjalec papeža Bonifacija VIII., je naglo razkonja padel in umrl, še le 46 let star. Tako se kaže pravičnost božja v pretečenih stoletjih. Kdor se je maziljenih Gospodovih dotaknil, tega je prej ali slej ugrabila in hudo sodila.

3. Takisto se godi še sedanje dni. Mogočni Napoleon I. je imel papeža Pija VIII. zaprtega 5 let. Ali v tistem gradu, kder je papež bil zaprt, se je moral premagani cesar odpovedati cesarstvu. Živel je 5 let v pregnanstvu in zapašen umrl na otoku sv. Helene, kakih 300 milj daleč od Evrope. Napoleon II. je še celo mlad umrl na Dunaji, kder je oče jegov podpisal ukaz, po katerem je sv. Oče oropan in kot jetnik na Francosko odpeljan bil. Napolitanski kralj Murat je z vojsko razbijal po papeževi deželi. Tri mesece pozneje so ga ustrelili. Napoleona III. so tisti den Prusi natepli in vjeli, ko je Piemontezem prepustil Rim in papeža. Nesrečni Napoleon III. je umrl na hudi bolezn in počiva v tuji, angleški zemlji.

Kakoršen konec čaka laškega kralja Viktorja Emanuela, jetničarja Pija IX., še ne vemo. Vendar vsekako se mu ne more kaj dobrega prerokovati. Do zdaj je še vsakega, kateri je roko vzdignil zoper namestnika Kristusovega, ter sv. Očeta in njegove pravice napadal, božja pravičnost dohitela. Teško, da bi jej edini laški kralj všel. Stari Bog ni umrl — on živi in sliši krič onih, kateri k njemu upijejo.

Gora, ki že 300 let gori.

Na Saksonskem blizu česke meje se nahaja precej širna gora. Pravi se jej: planička gora in pokriva silno globoki in široki plaz dragocenega premoga (Steinkohle.) Po naključju se je premog unel in gori že više 300 let. Sicer so ljudje v razpokinje močne potoke napeljali, potem trdno zakopali. Vendar vse je bilo zastoj. Ognja ne morejo vgasniti. Globoko pod zemljinim površjem — 34 sežnjev — še vedno gori. Časih zemlja razpoči in gosti sopari bitijo na kvišku. Zemljišče

je daleč na okrog tako vroče, da v največji zimi ves sneg kmalu skopni. Ako se nekoliko črevljev na globoko jama izkoplje, tedaj se pride do tolike vročine, da voda v lončeni posodi vreje.

Sicer bo v tej gori pogorelo dragega premoga, veliko milijonov vrednosti. Vendar tudi ovo nezgodo so si pametni ljudje vedeli obrniti na svojo korist.

Nekemu učenjaku je prišlo na um, ovo jako razgreto zemljo v rastlinjak ali vrt porabiti za take rastline, ki sicer pri nas zavolj premrazne zemlje ne rasejo. Spremenili so vso okolico v rabski rastlinjak, ki veliko tisoč tolarjev na leto dobička donaša. Podzemljaska toplota je po umetnih cevih razpeljana na vse strani. Po številnih vrtih je postavljeno veliko hiš, ki so s steklom ali z glazevino pokrite in zavarovane zoper mraz zunajnega zraka. Zato pa tudi ondi lepo rasejo rastline, ki se drugače le po najtopplejših krajih Azije, Afrike in Amerike nahajajo. Ljudje izpečajo za ove južne pridelke veliko denarjev. Se ve, kedar bo premog v vsej gori dogorel, tedaj bo vsega tega konec. —

Vse za narod, omiko in svobodo!

Pesem možicejnov, ki so na Štajarskem pogoreli in na kranjsko odšantali. (Vošnjak, Zarnik, Jurčič.)

Mi za narod vsi gorimo,
Dok od njega kaj želimo,
Narod Nam je prva stvar.
Dok srcé Nam v prsih bije,
Dok se v grlo vino lije,
Le za narod Nam bo mar.

Kjer Naš zárod,
Tam je n a r o d
Le za to, da Nas časti,
Ter mandate*) nam deli.

Radi bili bi poslanci,
Nam diše polití žganci,
Tudi „banke“ nam diše;
Če nas narod ne spoštuje,
Drugim službe podeljuje,
Potlej, n a r o d n o s t, adje!
Pokazali bomo rep:
„Vse za čast, živót in žep!“

Za omiko Mi smo vneti,
Prav grdobno znamo kleti,
Da se iskre kažejo.
Kdor le moli, ni omikan,
„Far“ nikakor ni olikan,
„Stari“ radi lažejo.

Za omiko
In oliko
Ljudstva Nam edino mar,
Ki ga v spone kuje „far“.

*) poslanstva.

Kedar ljudstvo se izdrami
Ter potegne jo na Nami,
Da voditelji smo Mi, —
Tokrat bo na svetu „fletno“;
Mi pa bomo prevzetno
Gospodarili, le Mi.
Mar ni naš pregovor lep:
„Vse za čast, živôt in žep?“

Za svobodo se poteza
Naših mož, junakov zveza,
Da vročine se poté.
Vsak svoboden mora biti,
Ali se pod zemljo skriti,
Al odnese naj peté.

Kajti „mladi“
Vsi smo radi,
Kjer očeta šibe ni,
Ki nerodnežem proti.

Za svobodo smo se bili,
Ko smo v šolah se učili,
Nam učitelj bil trinóg.
Nam svobodno mora biti
One z blatom oškropiti,
Ki ne ližejo Nam nóg.
Toraj dober Naš je sklep:
„Vse za čast, živôt in žep!“

Vse za narod in omiko
Ter svobodo Nam veliko, —
To nam geslo bode zdaj.
Kdor čez Nas pa kaj zabavlja,
Naši veri se ustavlja,
Naj pobere v drug se kraj.

Nam je vera
Stara Jera,
Ki se čmeri vedno le.
Če kdo k maši jej gre.

Kdor o m i k a n ne veruje,
Kar iz lece v cerkvi čuje,
Vse to so mu čenče le.
Nam svobodno mora biti,
Kar le bočemo storiti;
Nam se braniti nič' ne sme.
Naši pesmi bodi sklep:
„Vse za čast, živôt in žep!“

„Brencelj.“ *)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mogoče, da bodo volitve razpisane, preden „Sl. Gospodar“ zopet med svoje bralce stopi. Zato katoliški možje držimo se stranke,

*) Katerega pri tej priliki priporočujemo vsem prijateljem zdrave šegavosti. Brenclj izhaja v Ljubljani in šiba neusmileno vse neporednosti. Velja za četrto leta: 80 kr. Uredn.

ki povdarja pravičnost do vseh na prvem mestu! Može pravne stranke edini imajo pravi avstrijski program. Ako zmagamo, tedaj pride Avstrija zopet do znotranjega miru, narodi dobijo, kar jim gre, in kat. Cerkev potrebno svobodo. Ostanimo zvesti glasilu: vse za vero, dom in cesarja. Po tem glasilu bomo naj bolj lahko iz zmontjave našli pravo pot; razložili bomo po njem prijatelje od neprijateljev. Kdor ni z nami, ta je proti nam.

Na Českem obhajajo zdaj 900letnico obstanja praške škofije. V zlati Pragi je bilo v nedeljo veliko tisoč pobožnikov v penovljeni stolni cerkvi sv. Vida. Kardinal knez Švarcenberg je maševal, škof Jirsik je pridgal česki, slavni škof Ketteler pa nemški. Tudi škof Strosmaier je v Pragi.

V Adlerkostelcu se je sošlo 6000 Katoličanov, da bi se pogovarjali, koga bi volili. Ali vlada jih je razgnala. Le liberalci smejo shode in zbere obhajati. Je pač liberalna svoboda zdaj na svetu.

Na Tirolskem ob nemških mejah se ljudje tožijo, da sosedni prebivalci nemškega cesarstva avstrijskih srebrnih goldinarjev nečejo več sprejemati ali pa jih za nekaj manj računijo. Prajzi nam niso in ne bodo nikoli prijatelji.

Ogersko letos nič ni prav srečno. Letina je slaba, kolera hudo razsaja, dače se mudno vplačujejo, stroški pa vedno rasejo. Zato si prizadeva ogerski minister Kerkapoli na Dunaji denarjev na posodo dobiti.

Srbski knez, mladi Milan je prišel na Dunaj velike razstave gledat. Bil je od našega cesarja lepo sprejet.

Vnanje države. Prusi so postavili v svojem glavnem mestu Berlinu: spomenik na zmago čez Avstrijance in Francoze. Silno se veselijo. Tudi stari Viljelm, pruski cesar, se je pripeljal iz avstrijskih toplic domu, da se svečanosti udeleži. Pred odhodom je neki obečal, da pride k razstavi na Dunaj, kamor se meni takrat tudi laški kralj podati. No Avstrijanci nič nismo veseli tak hudih gostov, ki so nam toliko ljudi poklali in lepih dežel vzeli.

Francoski kraljevi rodbini ste se popolnem prijaznile. Grof Chambord, prihodni kralj francoski, je dal glavarju orleanske hiše naslov: „dauphin“, t. j. kraljevič naslednik.

Dnes 4. septembra plačajo Francozi ostankov vojskine odškodnine to je: 250 milijonov frankov. Potem se morajo Prajzi popolnem pobrati iz Francoške.

Iz Španjske dežele so si liberalci dali poročati, kako so republikanci povsod zmagali. Ali zdaj se kaže, da so bili tepeni. Karlisti močno napredujejo. Ako bodo Francozi po odhodu Prajzev dobili svojega kralja iz staroslavne — rodbine, potem utegne republikanske vlade na Španjskem kmalu konec biti. Karlos je namreč sorodnik Bourboncev. Tudi za laškega kralja utegne priti plačilni den. Katoliški Francozi in Španjci,